

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון קס"ה, פרשת מסעי תשפ"ב

שלחן שבת עם האור החיים

שש ערי המקלט והלויים בדין קדימה ובדין קבורה

מהם הם גם ערי מקלט, ומפני זה הביאה התורה לאחר מכן את פרטי דיני הרוצח במזיד ובשגגה, ואם כן היתה התורה צריכה להקדים שכל ארבעים ושמונה הערים הם ללויים, ורק לאחר מכן לומר שששה מהם יהיו גם ערי מקלט.

ונראה לבאר, שכונת התורה ללמדנו בזה, שהרוצחים בשגגה הגולים יש להם דין קדימה על הלויים, ואם יבא זמן שירבו הרוצחים בשגגה ולא יהיה מקום בששת הערים הללו גם ללויים וגם לגולים, הלויים ידחו מפני הגולים.

קבורת הגולים וקבורת הלויים

לגבי דין נוסף אנו מוצאים שיש לגולים עדיפות על הלויים בששת הערים הללו, והוא בדין קבורת המתים בערים אלו, שהרוצח בשגגה שגלה ומת קוברים אותו בעיר מקלטו, כפי ששינו במסכת מכות (יא:): ממה שנאמר (פסוק כה) 'אשר נס שמה', שם תהא דירתו, שם תהא מיתתו, שם תהא קבורתו, ולאחר מיתת הכהן הגדול מעבירים את עצמותיו לקבורת אבותיו. אבל הלויים שמתו אינן נקברים בעריהם, ודין זה דרשו חז"ל (מכות יב.) מהאמור בפסוק 'לכל חייתם', ודרשו, לחיים ניתנו ולא לקבורה.

'לכל חייתם' ריבוי או מיעות

אלא שלפי זה, יש להקשות לכאורה על לשון הפסוק, שהלא 'לכל' ריבוי הוא, וכיון ש'חייתם' בא למעט את המתים שאינם נקברים שם, מדוע נאמר על זה ריבוי של 'לכל' שאדרבה משמע שבא לרבות בתשמישי הערים ומגרשיהם, ולכאורה היתה התורה צריכה לכתוב 'לחייתם' ומזה לבד היינו לומדים למעט קבורה.

ונראה לבאר את לשון הפסוק בשני דרכים: א. שלפי דרשת חז"ל יש לחלק בין שתי התיבות הללו, ו'לכל' הוא ריבוי בפני עצמו, שבא לרבות כל מיני תשמיש שירצו לעשות בערים ומגרשיהם, ומזה למדו ש'חייתם' לבדו בא למעט ענין של מיתה והוא הקבורה. ב. שאכן שתי התיבות נקראות יחד, וכוננת התורה היא 'לכל חייתם' לרבות כל ענין שיש בו צורך לחיים, ומזה למדו למעט ענין שאינו שייך אלא למיתה והוא הקבורה, ואילו היה נאמר רק 'לחייתם' היינו סבורים שלא ניתנו להם הערים אלא לעניינים השייכים לעיקר החיים, ולא לצרכים אחרים, ומכך שנאמר 'לכל חייתם' דרשו שלכל צורך שירצו יכולים להשתמש בהם, ורק לענין השייך רק למיתה שהוא הקבורה אין להם רשות להשתמש בהם.

והיו הערים להם לשבת ומגרשיהם יהיו לבהמתם ולרכשם ולכל חיתם. ואת הערים אשר תתנו ללויים את שש ערי המקלט אשר תתנו לנס שמה הרצח ועליהם תתנו ארבעים ושתים עיר. כל הערים אשר תתנו ללויים ארבעים ושמונה עיר אתהו ואת מגרשיהו (לה ג, ו-ז).

בפרשה זו ציותה תורה את ישראל לתת ללויים ארבעים ושמונה ערים, מאחר והלויים לא קיבלו חלק ונחלה בארץ ישראל כיון שה' הוא נחלתם, לכך נצטוו ישראל להעמיד מחלקם ארבעים ושמונה ערים שיהיו מיוחדים ללויים שיוכלו לגור בהם, הם וכל רכושם.

ששת הערים ללויים ולגולים בשווה

אלא שהתורה מחלקת בין ששת הערים מתוך הארבעים ושמונה שהם ערי מקלט לכל הרוצח בשגגה, לבין ארבעים ושתים הערים השייכים ללויים. ויש לברר האם ששת ערי המקלט אכן גם שייכים ללויים או שהם מיועדים לערי מקלט בלבד. שבתחילה נאמר 'את שש ערי המקלט אשר תתנו לנס שמה הרצח ועליהם תתנו ארבעים ושתים עיר', ומשמעות הפסוק שששת ערי המקלט הם רק לרוצחים בשגגה, ואילו לאחר מכן נאמר 'כל הערים אשר תתנו ללויים ארבעים ושמונה עיר' הרי שגם ששת ערי המקלט שייכים ללויים.

וביאור הענין הוא, שכוננת התורה לתת את ששת הערים הללו לערי מקלט וללויים באופן שווה, שהם שייכים גם ללויים וגם לרוצחים בשגגה, וכך מתבאר במסכת מכות (יג.) שהגולים לערי מקלט אינם צריכים לשלם על שכירות הבתים ללויים, לפי שהערים הללו שייכות להם כפי שהם שייכות ללויים.

דין קדימה לגולים

ויש להעיר, מדוע הקדימה התורה לומר שהערים הללו מיועדות לערי מקלט ורק לאחר מכן אמרה שכולם ערי הלויים, ולכאורה סדר דברי התורה היה צריך להיות להיפך, שהלא עיקר הפרשה עוסקת בנחלת ארץ ישראל על ידי כל השבטים, ובהמשך לזה מבארת התורה את ערי הלויים, וכיון שדיברה תורה על ערי הלויים הזכירה שששה

הגמגום שנעלם לאחר 42 שנים

כעבור שבועיים מתחילת לימודי בספר 'אור החיים' הקדוש עלה רעיון נפלא של שידוך, והנה בהליכי השידוך נוכחתי לראות שאיני מגמגם כלל! לעולם לא אשכח את אותה הנאה שהייתה לי בהיעלמות גמגומי, וברור היה לי שה'אור החיים' הקדוש פעל למעני.

אך הכל היה טוב ויפה, אך ורק בשעת הליכי השידוך, כיון שמיד לאחר מכן חזרתי לגמגם קשות ונוראות כמקודם. לא הבנתי למה! מדוע בפגישות עם אבי המדוברת וכדו' הדיבור קולח מפי חלק, ועם שאר חברי וידידי כמעט ואיני יכול לדבר?!

באחד הבקרים, בו הייתי מאושר מהשידוך המתקדם, בה לא היה אף לא שמץ של גמגום, ישבתי ושאלתי את עצמי שוב: מדוע? מדוע רק בעת ההליכים לשידוך איני מגמגם? - ולפתע קפצתי משמחה, כשנזכרתי שבאותו יום שקיבלתי על עצמי ללמוד 10 דקות, הדגשתי ואמרתי שהנני עושה זאת כדי שהגמגום לא יהא מכשול בדרכי להתארס, ואכן, זה מה שקרה, שרק בהליכי השידוך איני מגמגם, אך לאחר מכן הכל חוזר לכשהיה!

מיד קיבלתי על עצמי ואמרתי: "ריבוננו של עולם!! אני מקבל על עצמי להוסיף עוד 10 דקות של לימוד ב'אור החיים' הקדוש, וזאת כדי שהגמגום יוסר ממני לחלוטין ולא אגמגם כלל".

איני יודע איך להודות לאבינו שבשמים על הנס הגדול שהתרחש ימים ספורים לאחר מכן, כשהגמגום נעלם לחלוטין! הפכתי להיות המאושר באדם, הוצפתי בשמחה ואושר, חיי השתנו מקצה לקצה, וב"ה בתוך חמישה שבועות באנו בברית הנישואין.

כל קרובי משפחתי כולם ללא יוצא מן הכלל עמדו נפעמים ונגרשים כששוחחתי עימם בפעמים הראשונות ללא גמגום, חלקם אף התחזקו מאד והחלו לשמור תורה ומצוות, ואף קיבלו על עצמם ללמוד בכל יום בספר 'אור החיים' הקדוש כדי לקבל ישועות לכל מיני בעיות, ואכן זכו ועדיין זוכים אף הם וקוצרים ישועות, וכמעט בכל יום אני מתעדכן בישועה נוספת שהתרחשה בזכות לימוד זה.

סיפור נפלא שהגיע לידי המערכת:

עוד מילדותי עד גיל 42 הייתי אדם חסר בטחון עצמי לחלוטין. כל ימי חששתי מאד להיות בחברת אנשים, השתדלתי תמיד להיות לבד, והכל בגלל גמגום קשה מאד שפקד אותי מגיל קטן. אני זוכר את אותם לילות אפלים כואבים וקשים שהיו מנת חלקי, בהם היו הורי מבקשים ממני להצטרף אליהם לאירוע משפחתי כזה או אחר, ותמיד סירבתי, חששתי שאצטרך לענות לשאלות שישאלוני באותו האירוע, מספיק שישאלוני רק לשמי וגמגומי הקשה יגרום לי להתייגר ולהתבייש מאד, וזאת כיון שהייתי מתאמץ במשך כחצי דקה לומר את שמי, ולפעמים אף יותר מכך, ולא אחת יצאתי מחוץ לאולם ופרצתי בבכי סוער על רוע מזלי מחמת גמגומי הקשה. לכן מגיל 8 בערך סירבתי בתוקף להתלוות להורי שהיו יוצאים עם אחי ואחיותיי הקטנים והגדולים לאירועים משפחתיים, והייתי נשאר בבית לבדי, נכנס למיטה ומרטיב את הכרית בדמעות רבות ומרות.

כך גדלתי, כשבמשך השנים אף בין חברי ללימודים היו כאלה ששמחו ללעוג לי ולביישני בפני כל ילדי הכיתה. לא היה לי יום אחד במשך 42 שנה ללא ביזיונות. אני יכול לכתוב כמעט בוודאות שלא היה יום שלא הסתגרתי בו בשירותים במשך כל זמן ההפסקה בבית הספר, וכך מנעתי מעצמי ביזיונות ובושות מידי יום ביומו.

גדלתי, רוב חברי הצליחו להינשא ולהקים משפחה, ואני הייתי אי שם הרחק, כיון שחששתי מאד להיפגש עם אבי המדוברת. ואף לאחר שהרהבתי עוז בנפשי והסכמתי להיפגש, תמיד סורבתי ולא זכיתי לפגישה נוספת, כשרובן המוחלט של הדחיות היו בגלל גמגומי הקשה.

באחת השבתות קראתי על הסגולה הנפלאה אודות הלימוד בספר 'אור החיים' הקדוש במשך 10 דקות בכל יום. מיד החלטתי ואף קיבלתי על עצמי לעשות זאת, ואמרתי מפורשות שכל רצוני הוא לזכות בזכות לימוד זה שאוכל להתארס ללא שום בעיית גמגום, ושלא תהא מכשול בדרכי לסגור שידוך.

בְּאוֹר הַהֵלְכָה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

משמעות ברכת 'המכין מצעדי גבר'

שאנו מברכין בכל יום ה"מכין מצעדי גבר", ומי שאינו מאמין בזה ח"ו ברכתו לבטלה, וע"י שמאמין שהכל בהשגחה עליונה ניצול ממרה שחורה ועגמת נפש" עכ"ד (דברי ישראל פר' בשלח).

בפרשתינו בפסוק (ט, יח-כא) אלה מסעי וגו'. כתב רבינו האוה"ח הק': עוד נראה בהעיר למה בחר הכתוב למנות המסעות ולא החניות וכו'.

"אכן יתבאר על פי דברי אנשי אמת (זוח"ב קנז). שאמרו שהליכת ישראל במדבר היתה לברר ניצוצי הקדושה שאנס איש הבליעל החונה במדבר השמים ששם קנה מקומו, מקום נחש שרף ועקרב ודרכו שם עדת ה' להוציא בולעו מפיו, והוא הטעם שהיו ישראל חונים במקום אחד שנה ובמקום אחר י"ב שעות שהוא כפי מה שצריך לביורור הניצוצות שישנם במקום ההוא, וביורור זה אין כח בעולם שיכול עשותו זולת קדושה השלמה ובסוד שלימות מחברת הכללות ומחברת הפרטות, קדושה השלמה היא השכינה וישראל והתורה, ומחברת הפרטות הם ס' ריבוא נשמות קדושות, מחברת הכללות הוא משה רבינו בסוד משה עמו, כי הוא אילן שממנו נוצצו נשמות ס' ריבוא שהיו שם, ונסתייעו בעזר אלקי בשכונת שוכן הבירה ושברו מלתעות עול וביררו בירור עצום" עכ"ד עיי"ש.

אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' (לג, א).

מסעותיו של האדם המה בהשגחה פרטית, שמשמים מכוונים ומורים לאדם באיזה דרך ילך, ובזה פירש מרן הבעש"ט הק' זי"ע (ראה מאור עינים סוף פר' ויקהל, ועוד) הכתוב (תהלים לז, כג) "מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ" הקב"ה רוצה שיהיה האדם במקום פלוני ופלוני, ולכך "ודרכו יחפץ" - נותן חפץ וחשק בהאדם לשום לדרך פעמיו עכ"ד.

ובזה מובן - אומר הרה"ק רבי אהרל"ה ראטה זצ"ל בעל ה'שומרי אמונים' - שישנם אנשים שיש להם חשק ורצון גדול ליסע נסיעות, וישנם כאלו אשר רצונם דייקא בהיפך להיות מיושבי אהל לקיים מה שנאמר 'אשרי יושבי ביתך', והסיבה לכך הוא ביסוד הנ"ל - שהכל לפי שורש ולפי תיקון נשמתו, כי יש שכבר השלימו חלקי הניצוצין בגלגולים הקודמים ומן המעט אשר נשאר לפנייהם עוד לתקן אז אין צריך להרבות בנסיעות, ויש שמוכרחים ליסע דייקא הרבה עכ"ד, (שולח"ט מאמר אמונה ופרנסה פ"ג ענף ד) יעו"ש באריכות.

התבטאות חריפה מתבטא - הרה"ק רבי ישראל ממודז'ין זצ"ל: "האדם צריך להאמין שאין מקרה בעולם ואפי' צעדי רגליו ספורים בהשגחה, ואפי' עשרת אלפים צעדיו, וכמו

חידה שבועית:

מדוע הקדימה התורה לומר שהערים הללו מיועדות לערי מקלט ורק לאחר מכן אמרה שכולם ערי הלויים?
פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com
או לפקס: 077-4702681
על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שביריש הגליון.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'באור החיים'.

פרקי חיים ותולדות איש האלוקים, רבינו האור החיים זי"ע. עם איורים, תמונות ומסמכים נדירים, השובכים אור על חיי רבינו ומאורעות התקופה.

דבקים בתורת ה'אור החיים'

דבר יום ביטוח

חשוון
שנת ה'תשע"ז

"חיים פולכם היום"

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים זי"ע
חידושים והנהגות להלכה
קטעים מותאמים לענייניו של יום על פי סדר השנה
דברי הדרכה ומוסר
מעשיות כוחי והלימות רבינו אור החיים
מצוות מותר"ג במשנת רבינו
מדור שבחי חיים

מארים
את הנשמה

מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בתניות הספרים המובחרות

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

בחצר סקוירא, כמו בשאר חצרות טשרנוביל וריז'ין, תפס לימוד האור החיים מקום מרכזי. האדמו"ר רבי יעקב יוסף מסקוירא אף מפליא היה לאמר: "דאס גאנצע אידישקייט ליגט אין איין שטיקל אור החיים הקדוש" [כל היהדות מונחת בקטע אחד של "אור החיים הקדוש"]. "אור החיים" היה אחד מן הספרים הקבועים שהרה"ק רבי יעקב יוסף מסקוירא היה מסיים בכל שנה. בשמחת תורה היה מתחיל, ולאורך השנה למד בו לפי הסדר ולא דוקא על סדר הפרשה, אלא שלקראת שמחת תורה היה מזדרז לסיים, ובשמחת תורה התחיל מבראשית.

(באור החיים)

יכול האדם להתפעל מהלימוד כמו ששומע

מפה קדשו

הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע אמר על ספר אוה"ח "אשר המחבר שם כחו בחיבורו, ויכול האדם להתפעל בלימוד ספרו הקדוש כמו שהיה שומע מפורש יוצא מפי קדשו זי"ע".

(אור ישרים)

מאיר עיני ונשמת האדם

כתב הרה"ק רבי אברהם מסלונים בעל "יסוד העבודה":
"הזוהר ואור החיים הם מאירים הם עיני ונשמת האדם...".
(באר אברהם, עמ' של"ה)

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההכנה בפירוש הקדוש יוצאין מכון 'לאור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

או אך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 09-3750181
מקיימים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

קרא לרבינו "דער רבי"

על הרה"ק מקארלין בעל "בית אהרן" סיפרו, כי אחד משיעוריו הקבועים היה ב"אור החיים" על פרשת השבוע, ומקביעותו זו לא זו. הוא היה קורא לרבינו "דער רבי", וכשהיה מתקשה בהבנת איזה פשט, היה אומר: "הבה ונראה מה אומר הרבי הקדוש" - "לאמיר זעהן וואס זאגט דער הייליגער רבי".

(פרי ישע אהרן)

כל היהדות מונחת בקטע אחד

של "אור החיים הק'

"כאשר הייתי צעיר למדתי הרבה בספר 'אור החיים', כי איך יהודי יכול לראות את אור החיים אם אינו לומד את ה"אור החיים"? אמר הרה"ק רבי דוד מסקוירא זי"ע בשם אביו הרה"ק ר' יצחק מסקוירא זי"ע.

ואילו בנו, הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקוירא זי"ע המליץ למחנכים ומדריכים שיהגו עם הצריכים חיזוק ביראת שמים ב"אור החיים" הקדוש, "ובאורו יראו אור".

כעת יכול אדם לבוא להשלמה על ידי

ספר אור החיים הקדוש

מעשה בהרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע ששאל פעם סוחר אחד מאנשי שלומו שהיה בן למשפחת גדולים וגם למדן בעצמו, אם מוצא הוא זמן ללימוד תורה. נענה הלה ואמר בהתנצלות כי בקושי יש לו זמן וכאשר מוצא הוא איזה זמן פנוי הריהו לומד קטע גמרא ("א שטיקל גמרא"). נענה הרבי מבעלזא ואמר לו:

"מלפנים היה אדם יכול להשלים עצמו עם ספר הזוהר. כשנתמעטו הדורות השלימו עצמם עם ספר חובת הלבבות, כשנתמעטו עוד הדורות השלימו עצמם עם ראשית חכמה, וכעת יכול אדם לבוא להשלמה על ידי ספר אור החיים הקדוש".

(באור החיים)

חייגו:
073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון
רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחוברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה

לפרטים: 02-8043333